

βυζί

βυζί, το, ουσ. [<μσν. βυζί(ν) <μτγν. βυζίου, από το ρ. βυζάνω (υποχωρητ.)], το βυζί· ειδική οπή σε σαμπρέλα, από όπου εισάγεται ή αφαιρείται ο αέρας για το φούσκωμα ή το ξεφούσκωμά της. Παρόμοιο βυζί είχαν παλιότερα και οι ποδοσφαιρικές μπάλες, όπου η σαμπρέλα, προστατευόταν από σκληρό πέτσινο περίβλημα. Υποκορ. **βυζάκι, το**·

- αν δεν κλάψει το παιδί, δεν του δίνουνε βυζί, βλ. λ. [παιδί](#)·

- απ' το βυζί της μάνας του, από τη μέρα που γεννήθηκε, εκ γενετής, απ' τα γεννοφάσκια του: «έτσι στραβόξυλο είναι απ' το βυζί της μάνας του»·

- βρήκε βυζί και βυζαίνει, βρήκε πηγή ωφελιμάτων και την εκμεταλλεύεται συστηματικά χωρίς να κουράζεται διόλου: «είναι μέσ' στη χαρά του, γιατί τον συμπάθησε πολύ ο πεθερός του, κι έτσι βρήκε βυζί και βυζαίνει». Συνών. βρήκε αγελάδα κι αρμέγει / βρήκε την κότα που (του) γεννάει τα χρυσά (τ') αβγά ή βρήκε την κότα που (του) κάνει τα χρυσά (τ') αβγά / βρήκε χήνα και τη μαδά ·

- δεν τραβάμε τα βυζιά μας! ή δεν τραβάμε τα βυζιά μας να μεγαλώσουν! έκφραση ειρωνικής αμφισβήτησης για κάτι που μας λένε, ή καθολικής απόρριψης για κάτι που εξακολουθεί να γίνεται και που η στάση μας είναι, βεβαίως, τελείως αρνητική: «πολιτικοί είναι αυτοί που υπάρχουν σήμερα! Δεν τραβάμε τα βυζιά μας να μεγαλώσουν!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το ρε και άλλες φορές η φρ. κλείνει με το λέω 'γω. Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του·

- δεν τραβάς τα βυζιά σου! ή δεν τραβάς τα βυζιά σου να μεγαλώσουν! έκφραση ειρωνικής άρνησης σε κάποιον που μας ζητάει κάτι παράλογο: «θα μου δώσεις τ' αυτοκίνητό σου να πάω διακοπές; -Δεν τραβάς τα βυζιά σου;». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το ρε και άλλες φορές η φρ. κλείνει με το λέω 'γω·

- έχει μωρό στο βυζί, (για γυναίκες) έχει μωρό που το θηλάζει, που το βυζαίνει: «έχει αφήσει για ένα διάστημα την κοινωνική ζωή, γιατί έχει μωρό στο βυζί»·

- μου πέταξε βυζί έξω ή μου πέταξε βυζί στα ίσια, η γυναίκα για την οποία γίνεται λόγος, μου έδειξε το ερωτικό της ενδιαφέρον με πολύ προκλητικό τρόπο: «μόλις κάθισα στο διπλανό τραπεζάκι, αφού πρώτα μ' έκοψε καλά από πάνω μέχρι κάτω, μου πέταξε το βυζί στα ίσια». Από την εικόνα της γυναίκας που επιδεικνύει αποκάλυπτα σε κάποιον άντρα το στήθος της·

- τράβα τα βυζιά σου! ή τράβα τα βυζιά σου να μεγαλώσουν! έκφραση αδιαφορίας σε κάποιον που μας ρωτάει απεγνωσμένα τι να κάνω ή τώρα τι θα κάνω·

- τραβώ τα βυζιά μου ή τραβώ τα βυζιά μου να μεγαλώσουν, βρίσκομαι σε απελπιστική κατάσταση: «έχασε όλα τα λεφτά του στα χαρτιά και τώρα τραβάει τα βυζιά του»·

- τώρα τράβα τα βυζιά σου! ή τώρα τράβα τα βυζιά σου να μεγαλώσουν! **α.** όπως ενήργησες και απέτυχε η δουλειά, πρέπει να υποστείς και τις συνέπειες: «όταν σε συμβούλευα, εσύ δε μ' άκουγες. Τώρα τράβα τα βυζιά σου να μεγαλώσουν». Συνών. τώρα κάτσε (ενν. στον πούτσο, στον ψώλο, στην πούτσα, στην ψωλή, στο πέος, στο καυλί) / τώρα φά' τον (ενν. τον πούτσο, τον ψώλο, την πούτσα, την ψωλή, το πέος, το καυλί). **β.** έτσι καθυστερημένα που ενδιαφέρθηκες για τη συγκεκριμένη δουλειά, χάθηκε η ευκαιρία, πέταξε το πουλί, γιατί δόθηκε σε άλλον: «μου είπε ένας φίλος μου πως η επιχείρησή σας χρειάζεται έναν οδηγό. -Τώρα τράβα τα βυζιά σου, γιατί, μετά από τόσες μέρες που ήρθες, τη δουλειά την πήρε άλλος». Συνών. τώρα αντίο! / τώρα καλημέρα! / τώρα καλημερούδια! / τώρα καληνύχτα! / τώρα κάτσε! (α) / τώρα σφύρα! / τώρα τραγούδα! / τώρα χαιρέτε! / τώρα χαιρετίσματα!